

مرکز مدیریت حوزه‌های علمی

معاونت تهذیب و تربیت

مدیریت قرآن و حدیث

آمین نامه

دوره‌های ارتقاء سطح و تربیت معلم

اساتید تجوید قرآن کریم

مدارس علمی کشور

مدیریت قرآن و حدیث حوزه‌های علمی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ

همان گونه (که با تغییر قبله، نعمت خود را بر شما کامل کردیم)، رسولی از خودتان در میان شما فرستادیم؛ تا آیات ما را بر شما بخواند؛ و شما را پاک کند؛ و به شما، کتاب و حکمت بیاموزد؛ و آنچه را نمی دانستید، به شما یاد دهد. ﴿البقرة، ۱۵۱﴾

مقدمه:

برای آموزش قرآن شیوه‌های متفاوتی به کار گرفته می‌شود؛ این شیوه‌ها با توجه به پیشرفت فنون آموزش و ابتکار و خلاقیت معلمان مؤمن و متعهد همیشه در حال تکامل بوده است.

امروزه نیز پیشرفت علم و فناوری، موجب تحول عظیمی در نظام‌های آموزشی و رویکرد جدیدی به مقوله تدریس و عاملی برای بازنگری و اصلاح روش‌های آموزشی گذشته شده است.

برای ایجاد چنین تحولی مریان قرآن، ضمن تخصص در امر تدریس قرآن کریم، باید آگاهی و شناخت صحیح از جدیدترین نظریه‌ها، راهبردها، روش‌ها و بسترهای مختلف آموزشی داشته باشند.

بنا بر بخش‌نامه‌های ابلاغی معاونت محترم آموزش حوزه‌های علمیه (بخش‌نامه شماره ۱۳/۳۴۶۱۵ مورخ ۹۲/۱۲/۱۱ و نیز بخش‌نامه شماره ۱۳/۴۶۳۹۲ مورخ ۹۶/۱۲/۷ ذیل بند ۸)، کلیه اساتید لازم است دارای مجوز تدریس در کتاب مربوط باشند و در صورت نداشتن مجوز، تدریس آنها رسمیت نداشته و مزایایی نیز به آنها تعلق نخواهد گرفت.

بر این اساس می‌بایست اساتید تجوید قرآن مدارس علمیه، جهت تدریس و معرفی برای دریافت حکم در سال تحصیلی آینده توسط مدیریت قرآن و حدیث حوزه‌های علمیه مورد ارزیابی قرار گرفته و در صورت احراز شرایط و تأیید کارشناسان این مدیریت، کرسی تدریس تجوید مدارس را عهده دار شوند. در همین راستا جهت ارتقاء سطح تجوید و تدریس اساتید، این مدیریت با توجه به شرایط کنونی کشور، دوره‌های آموزشی مجازی را طراحی نموده است.

عنوان دوره‌ها:

۱. دوره ارتقاء سطح تجوید؛
۲. تربیت معلم تجوید.

اهداف:

۳. شناسایی و ساماندهی اساتید تجوید مدارس علمیه؛
۴. تقویت بنیه علمی و توان مهارتی در اساتید از طریق برگزاری کارگاه‌های تخصصی؛^۱
۵. به روز شدن اساتید در استفاده و بکارگیری از ابزارهای مجازی برای تدریس؛
۶. ایجاد فضای تبادل نظر و ارتباط مستمر با اساتید و صاحب‌نظران علوم قرآنی.

اولویت:

- ۱- اساتیدی که در سال تحصیلی جاری در مدارس علمیه کشور، در درس تجوید تدریس دارند؛
- ۲- اساتیدی که در دو سال گذشته در دوره ارتقاء سطح تجوید حضور داشتند، در اولویت گزینش دوره تربیت مربی تجوید هستند؛
- ۳- متقاضیان تدریسی که شرایط عمومی تدریس معاونت آموزش را دارا می‌باشند؛^۲

مزایا:

- ۴- معرفی به معاونت آموزش جهت حکم تدریس تجوید؛
- ۵- بهرمندی از اساتید مجرب در دوره‌ها؛
- ۶- اعطاء گواهی‌نامه تخصصی پایان دوره.

ارزیابی اولیه:

ارسال موارد زیر از طریق پیام رسان ایتا به شماره ۰۹۱۲۷۵۸۲۰۰۶

۱. قرائت کل سوره مبارکه قمر، جهت ارزیابی شفاهی.
۲. پنج دقیقه تدریس یکی از موارد تجویدی، جهت ارزیابی تئوری.

۱. شناخت و بیان نقاط قوت و قابل توجه هر استاد در مباحث تئوری و عملی تجوید همراه با بیان توضیحات لازم و تمرینات ویژه هر استاد جهت رفع موارد نقص؛ آشنایی با مبانی ابتدایی صوت و لحن و ترتیل قرآن کریم و ...

۲. ماده ۵ مصوبه ۹۴۴ شورای عالی: اساتید حوزه‌های علمیه باید دارای صلاحیت‌های عمومی ذیل باشند:

الف) برخوردار از تقوا و صلاحیت اخلاقی لازم برای تدریس؛

ب) التزام عملی به نظام مقدس جمهوری اسلامی؛

ج) عدم گرایش به باندها و گروه‌های منحرف؛

د) سلامت فکری و اعتقادی؛

ه) تلبس به لباس مقدس روحانیت؛

و) قدرت تفهیم و انتقال دادن مطلب؛

ز) برخوردار از صلاحیت علمی؛

ح) تسلط لازم بر ماده درسی مورد نظر؛

ط) توانایی جسمی و روحی لازم برای تدریس؛

ی) تأهل.

تبصره: اساتید شناخته شده و مورد تأیید مدیریت قرآن و حدیث، و همچنین اساتیدی که در دو سال گذشته در دوره‌های ارتقاء سطح تجوید حضور داشتند، نیاز به ارسال فایل ندارند.

مدت زمان هر دوره:

ارتقاء سطح تجوید: ۱۰ روز - روزانه ۲ جلسه ۹۰ دقیقه؛ تربیت مربی تجوید: ۵ روز - روزانه ۴ جلسه ۹۰ دقیقه

ضوابط انضباطی:

۱. ۲ جلسه غیبت در دوره، به منزله انصراف شخص از حضور در دوره تلقی می‌شود؛
۲. سه جلسه تاخیر بیش از ده دقیقه، ۱ غیبت محسوب می‌شود؛
۳. در احتساب تعداد غیبت‌ها تفاوتی میان غیبت موجه و غیر موجه یا مرخصی وجود ندارد؛
۴. حضور فعال و تعاملی و تمام وقت با اساتید دوره در جلسات؛
۵. انتخاب فضا و اینترنت مناسب جهت حضور در جلسات.

شرح دوره‌ها:

الف: دوره ارتقاء سطح تجوید:

این دوره به صورت کارگاه‌های ارتقایی و رفع اشکالات تئوری و عملی اساتید بوده و در پایان دوره، آزمون کتبی و شفاهی به عمل خواهد آمد؛ دوره مذکور به عنوان دوره مقدماتی بوده و لازم است قبول شدگان این دوره، جهت اعطاء حکم مجوز تدریس، در دوره تربیت مربی تجوید نیز شرکت نمایند؛ ارائه مباحث (تئوری - عملی) و آزمون‌های این دوره به صورت مجازی و آنلاین (بر خط) ارائه می‌گردد.

محتوای بخش مجازی:

ردیف	عنوان درس	سرفصل‌ها	تعداد جلسات
۱	آشنایی با ساختار متن درسی تجوید حوزه	بررسی ساختار آموزشی کتاب	۱ جلسه
۲	بایدها و نبایدهای تدریس تجوید	آسیب‌شناسی تدریس کتاب	۲ جلسه
۳	کارگاه‌های تئوری - عملی و ارتقایی تجوید	تدریس کوتاه استاد و ارزیابی عملی تجوید در قرائت داوطلبین	۱۵ جلسه
۴	آزمون‌های نهایی	آزمون کتبی تجوید و شفاهی قرائت	۲ جلسه

در صورت احراز عدم پایداری فرد به آیین‌نامه و قوانین، از حضور وی ممانعت به عمل خواهد آمد: دوره تربیت معلم

تجوید:

این دوره با عناوین آموزشی مختلف از جمله کارگاه روش تدریس، اصول نظری کلاس‌داری، صوت و لحن مقدماتی، کارگاه تدریس عملی و ... برگزار گردیده و در پایان دوره، آزمون کتبی و شفاهی به عمل خواهد آمد؛ ارائه مباحث (تئوری - عملی) و آزمون‌های این دوره به صورت مجازی و آنلاین (بر خط) ارائه می‌گردد.
محتوای بخش مجازی:

ردیف	عنوان درس	سرفصل‌ها	تعداد جلسات
۱	آشنایی با ساختار متن درسی تجوید حوزه	بررسی ساختار آموزشی کتاب	۱ جلسه
۲	بایدها و نبایدهای تدریس تجوید	آسیب‌شناسی تدریس کتاب	۲ جلسه
۳	روش تدریس تجوید و مروری بر کتاب	بررسی شیوه‌های تدریس و مرور کتاب	۲ جلسه
۴	اصول نظری کلاس‌داری	صفات شایسته معلمی؛ مهارت‌های تدریس؛ روانشناسی تعلیم و تربیت ساختار کلاس و طرح درس؛ نحوه ارزیابی	۲ جلسه
۵	صوت و لحن مقدماتی	مباحث مقدماتی و آشنایی با صوت و لحن	۲ جلسه
۶	کارگاه عملی و ارزیابی تدریس تجوید	ارزیابی تدریس داوطلبین (آنلاین یا آنلاین)	۹ جلسه
۷	آزمون‌های نهایی	آزمون کتبی تجوید و شفاهی قرائت	۲ جلسه
		ارزیابی تدریس عملی داوطلبین	ارسال فایل تدریس

تبصره:

در صورت نیاز به پرسش و پاسخ و رفع اشکال با اساتید، از طریق پیام‌رسان ایتا و یا در صورت توافق با استاد یک یا دو جلسه فوق‌العاده برگزار می‌گردد.

آزمون‌های دوره:

الف) ضوابط کلی آزمون‌ها

- ارزیابی‌های دوره‌ها توسط اساتید دوره اجرا می‌شود.
- شرط قبولی در آزمون‌ها کسب حداقل امتیاز کیفی (خوب) از هر بخش می‌باشد.
- کسانی که از یک آزمون نمره قبولی را کسب نمایند، مشروط محسوب شده و تنها برای یکبار می‌توانند در آزمون تجدیدی شرکت نمایند و در صورت عدم احراز نمره قبولی، مردود محسوب خواهند شد.
- کسانی که در جلسه آزمون غیبت غیر موجه داشته باشند، حق شرکت در آزمون مجدد را نداشته و به عنوان مردود محسوب خواهند شد.

ب) نحوه آزمون عملی تدریس (دوره تربیت مربی تجوید):

- در آزمون عملی تدریس هر یک از شرکت کنندگان باید در مدت زمان ۱۰ الی ۱۵ دقیقه به تدریس نمادین یکی از درس‌های کتاب پردازند.
- در این آزمون دو داور کیفیت تدریس شرکت کننده را بررسی می‌نمایند. شرط قبولی، اعطاء حداقل امتیاز کیفی (خوب) توسط هر دو داور آزمون می‌باشد.

ملاک‌های عملی تدریس در ارزیابی:

- شروع مناسب (شروع با نام خدا، سلام و احوالپرسی، خواندن حدیث، آیه و مطالب مناسب شروع کلاس، برقراری ارتباط عاطفی مناسب با شاگردان در ابتدای کلاس).
- ارزیابی درس گذشته (ارزیابی در قالب پرسش‌های مناسب فردی و جمعی، گفتن خلاصه درس گذشته، تمرین‌های عملی بر درس گذشته).
- فنون و مهارت‌های تدریس و تفهیم درس جدید (بیان ارتباط درس جدید با درس‌های گذشته و دانسته‌های قبل، نوشتن عناوین مهم، ارائه مثال‌های کافی و مناسب، خواندن صحیح مثال‌ها، استفاده از شاگردان در تدریس، اشاره به جایگاه درس در بخش-خوانی و تمرین، توضیح کافی و تفهیم کامل درس جدید، تمرین کافی و مناسب، قرائت آهنگین مثال‌ها و تمرین‌ها).
- اتمام مناسب کلاس (گفتن خلاصه درس جدید، دادن تکالیف و توصیه‌های لازم، استفاده از دعای قرآنی، جملات مناسب پایان کلاس).
- ابتکارات در تدریس (ابتکارات مؤثر و نوآوری در تدریس).
- آداب ظاهری استاد در کلاس (پوشش مناسب، سیمای آراسته و نیکو، نشاط و شادابی استاد در کلاس).
- آداب استاد در برابر شاگردان (نحوه برقراری ارتباط با شاگردان، عطوفت و مهربانی در برخورد با شاگردان، برخورد احترام آمیز با شاگردان، صدای رسا، قدرت بیان، بیان درس به صورت تفهیمی و تعلیمی، تشویق‌های لفظی مناسب پس از پرسش از شاگردان، اداره فعال و با نشاط کلاس، داشتن طرح درس و اجرای خوب آن، مساوات در توجه، نگاه و محبت به شاگردان، توانایی حفظ نظم و تمرکز کلاس، استفاده از اذکار و صلوات قرآنی).
- استفاده از وسایل کمک آموزشی (استفاده نیکو از فضای تابلو، نوشتن با خط خوش، استفاده صحیح از دو رنگ در نوشتن).
- زیبایی تلاوت تدویر (تجوید، صوت و لحن، وقف و ابتداء).
- طرح درس (کیفیت و نحوه ارائه طرح درس کلی کلاس).

فرم شماره یک آزمون عملی تدریس تجوید قرآن کریم

نام و نام خانوادگی:

نام پدر:

ردیف	عناوین کلی	موارد امتیازدهی	عالی	خوب	متوسط	توضیحات
۱	شروع مناسب کلاس	شروع با نام خدا، سلام و احوال پرسى از شاگردان				
		خواندن حدیث، آیه، شعر و ...				
		برقراری ارتباط عاطفی مناسب با شاگردان در ابتدا				
۲	ارزیابی درس گذشته	پرسش های مناسب فردی و جمعی				
		گفتن خلاصه درس گذشته				
		تمرین های عملی بر درس گذشته				
۳	فنون و مهارت های تدریس درس جدید	بیان ارتباط درس جدید با درس های گذشته و دانسته های قبل				
		معرفی عنوان درس				
		توضیح کافی و تفهیم کامل درس جدید				
		بخش خوانی				
		ارائه مثال های کافی و مناسب، خواندن صحیح مثال ها، قرائت آهنگین مثال ها				
		مشارکت شاگردان در تدریس				
		تمرین کافی و مناسب				
۴	اتمام مناسب کلاس	گفتن خلاصه درس جدید				
		دادن تکالیف و توصیه های لازم				
		استفاده از دعای قرآنی، جملات مناسب پایان کلاس				
۵	ابتکار و نوآوری	ابتکارات مؤثر و نوآوری در تدریس				

ارزیابی نهایی: با توجه به تدریس ارائه شده، تدریس ایشان، عالی خوب متوسط ارزیابی گردیده و ایشان صلاحیت تدریس در این رشته

را دارا می باشد نمی باشد

نظر کلی استاد:

تاریخ و امضاء

نام و نام خانوادگی استاد کارشناس:

فرم شماره دو آزمون عملی تدریس تجوید قرآن کریم

نام و نام خانوادگی:

نام پدر:

ردیف	عناوین کلی	موارد امتیازدهی	عالی	خوب	متوسط	توضیحات
۱	آداب ظاهری استاد	پوشش مناسب آراستگی نشاط و شادابی استاد در کلاس				
۲	ارتباط استاد با شاگردان	نحوه برقرار ارتباط با شاگردان عطوفت و مهربانی در برخورد با شاگردان برخورد احترام آمیز با شاگردان مساوات در توجه، نگاه و محبت به شاگردان				
		صدای رسا و قوت بیان				
		اداره فعال و با نشاط کلاس توانایی حفظ نظم و تمرکز کلاس استفاده از اذکار و صلوات قرآنی تشویق های لفظی مناسب پس از پرسش از شاگردان				
۳	استفاده از وسایل کمک آموزشی	استفاده نیکو از فضای تابلو نوشتن با خط خوش استفاده صحیح از دو رنگ در نوشتن				
۴	زیبایی تلاوت تدویر	تجوید، صوت و لحن، وقف و ابتداء				
۵	طرح درس	کیفیت و نحوه ارائه طرح درس کلی کلاس				

ارزیابی نهایی: با توجه به تدریس ارائه شده، تدریس ایشان، عالی خوب متوسط ارزیابی گردیده و ایشان صلاحیت تدریس در این رشته

را دارا می باشد نمی باشد

نظر کلی استاد:

تاریخ و امضاء

نام و نام خانوادگی استاد کارشناس:

مراحل و زمانبندی ثبت نام و گزینش اساتید

- ثبت نام اولیه از طریق سایت معاونت تهذیب و تربیت حوزه های علمیه به آدرس <http://tahzib-howzeh.ir>
- مصاحبه و گزینش اساتید جهت دوره ها توسط ستاد؛
- اعلام اسامی پذیرفته شدگان دوره ها؛
- برگزاری دوره ها؛

مجرى - ملاحظات	زمان	مرحله
سایت معاونت تهذیب و تربیت http://tahzib-howzeh.ir	۲۰ تا ۳۱ خرداد	ثبت نام اولیه
ستاد	۱ تا ۵ تیر	ارزیابی و گزینش
به معاونین تهذیب و تربیت استانها	۶ تیر	اعلام اسامی پذیرفته شدگان دوره ها
زمان دقیق برگزاری هر دوره متعاقبا اعلام خواهد شد.	تابستان ۹۹	برگزاری دوره ها

و من الله التوفیق